

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Навчально-науковий Інститут мистецтв
Кафедра управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та
івентменеджменту

МАЛАНЮК Т.З.
КАЧМАР О.В.
ДУТЧАК О.І.
ШИКЕРИНЕЦЬ В.В.
ФЕДОРАК В.В.

КРАЇНОЗНАВСТВО

Навчально-методичний посібник

Івано-Франківськ
2024

УДК 37.016:321.01(100):908(075.8)
М 18

Рекомендовано до друку Вченою Радою Навчально-наукового Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Протокол № 1 від 18 вересня 2024 р.

Рецензенти:

Жук О. І., кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри управління та бізнес-адміністрування Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.

Новосолов О.В., кандидат історичних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної та курортної справи Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.

Маланюк Т.З., Качмар О.В., Дутчак О.І., Шикеринець, Федорак В.В. Країнознавство: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025. 40 с.

У навчальному посібнику викладено лекційний матеріал, тестові й індивідуальні завдання, питання для самостійної підготовки студентів, список рекомендованої літератури з дисципліни Країнознавство. Згідно з навчальними програмами, лекційний матеріал послідовно розкриває предметну сутність навчальної дисципліни, дає уяву про сучасний стан і тенденції розвитку країн світу.

Для студентів вищих навчальних закладів, які готуються працювати менеджерами соціокультурної діяльності, викладачів вузів, а також фахівців, що займаються вивченням країн світу.

© Маланюк Т.З., 2024

Качмар О.В., 2024

Дутчак О.І., 2024

Шикеринець В.В., 2024

Федорак В.В., 2024

© Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ОПРАЦЮВАННЯ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ.....	12
ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	14
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	17
ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ СТУДЕНТІВ.....	19
ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	20
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ.....	22
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	36
СЛОВНИК ТЕРМІНІВ.....	37

ПЕРЕДМОВА

Початок ХХІ століття відзначився динамічними змінами у світі, що пов'язані з посиленням боротьби між протилежними тенденціями розвитку суспільства. З одного боку, спостерігається розширення глобалізаційних процесів, які охоплюють всі сфери людської діяльності, а також розвиток міжнародної інтеграції. З іншого боку, зростають локалізаційні дезінтеграційні процеси, які, парадоксально, відбуваються паралельно з глобалізацією та інтеграцією. Саме в контексті єдності та протистояння цих протилежностей відбувається розвиток народів і країн у наш час.

У цьому контексті предмет «Країнознавство», що викладається студентам спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності» у вищих навчальних закладах, є одним із ключових для цілісного розуміння процесів, що відбуваються в сучасному світі. Дисципліна «Країнознавство» закладає основи, які не лише сприяють подальшому навчальному процесу студентів, але й формують їх свідомий вибір тем для наукових досліджень, допомагають визначити пріоритетні регіони нашої планети, а також мовно-культурні уподобання. Таким чином, ця дисципліна стимулює усвідомлений вибір життєвого шляху та обґрунтований пошук регіональної і галузевої спеціалізації для майбутніх фахівців-менеджерів.

Навчально-методичний посібник містить структурно-логічні блоки для проведення лекцій, практичних занять, список рекомендованої літератури, тестові завдання, завдання для самоконтролю оволодіння навчальним матеріалом. Зазначені матеріали спрямовані на методичне забезпечення вивчення дисциплін.

Навчально-методичний посібник надає можливість ґрунтовніше сприймати лекційний матеріал, системно та всебічно готуватись до практичних занять, самостійно досліджувати процеси, що відбуваються в світі.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та
івентменеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Країнознавство

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Затверджено на засіданні кафедри
управління соціокультурною
діяльністю, шоу-бізнесу та
івентменеджменту

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Країнознавство
Викладач (-і)	Маланюк Тарас Зіновійович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту
Контактний телефон викладача	+380975952780
Е-mail викладача	taras.malaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс спрямований на вивчення особливостей та основних тенденцій сучасного розвитку суспільства в світі. При вивченні дисципліни звернуто увагу формуванню чіткого уявлення про шляхи розвитку країнознавства у суспільстві, його закономірності та відмінності, що дасть змогу не лише визначити негативні та позитивні тенденції цього процесу, але й усвідомити можливі шляхи перспективних напрямків розвитку.</p> <p>Основними завданнями навчальної дисципліни «Країнознавство» є :</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміння розкрити основні віхи історичного розвитку країн світу; - здатність формування у студентської молоді історичного мислення, вмінню аналізувати, - систематизувати та узагальнювати явища й події та їх причинно-наслідкові зв'язки; - прослідкувати місце, роль та функції країнознавства серед інших гуманітарних дисциплін. 	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Країнознавство» - є формування у студентів фахового розуміння вузлових проблем країнознавства, сприяння ефективному засвоєнню теоретичних засад країнознавства, питань його організації і управління, історичного розвитку країн світу. Теоретичні знання, під час вивчення дисципліни, повинні сприяти формуванню чіткого уявлення про шляхи розвитку країнознавства в Україні, його закономірності та відмінності, що дасть змогу не лише визначити негативні та позитивні тенденції цього процесу, але й усвідомити можливі шляхи перспективних напрямків розвитку.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	

Інтегральна компетентність:
 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичних проблем у соціокультурній сфері, у галузі освіти і науки, креативної економіки та культурних практик, що передбачає застосування теорій та методів менеджменту культури і мистецтва та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:
 ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
 ЗК 11. Здатність працювати в міжнародному контексті.
 ЗК 17. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
 ЗК 18. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
 СК 19. Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між культурними, соціальними та економічними процесами.
 СК 26. Здатність діяти соціально відповідально.
 СК 29. Здатність виявляти, використовувати, інтерпретувати, критично аналізувати джерела інформації в області менеджменту соціокультурної сфери.

Програмні результати навчання:
 РН 8. Визначати соціокультурний потенціал різних стейкхолдерів культурного життя.
 РН 9. Оцінювати сучасну соціокультурну ситуацію.
 РН 10. Вивчати, узагальнювати та адаптовувати найкращий досвід соціокультурної розбудови.
 РН 15. Вміти встановлювати діалог з різними професійними суб'єктами та групами.
 РН 18. Проявляти самостійність суджень та самокритичність у процесі дискусії.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	90

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»	1	Нормативний (цикл загальної підготовки)

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Країнознавство як наука та навчальна дисципліна .	2	2	10

Тема 2. Просторово-територіальна організація держав світу.	2	2	10
Тема 3. Регіональний поділ світу	2	4	10
Тема 4. Країни Західної Європи	2	4	10
Тема 5. Країни Центральної Європи	2	4	10
Тема 6. Країни Південної Європи.	2	2	10
Тема 7. Країни Північної Європи	2	2	10
Тема 8. Країни Близького Сходу	2	2	10
Тема 9. Країни Центральної Азії.	2	2	5
Тема 10. Країни Східної Азії	2	2	5
Тема 11. Країни Південної Азії.	2	2	5
Тема 12. Країни Південно-Східної Азії.	2	2	5
Тема 13. Країни Америки.	2	2	5
Тема 14. Країни Африки	2	2	5
Тема 15. Країни Австралії та Океанії	2	2	4
ЗАГ.	30	36	114
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Форми контролю знань студентів: - поточний; - підсумковий семестровий (екзамен). Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою на основі 100-бальної системи. (п. 8.3. Види контролю «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Наказ ректора № 417 від 03.07.2023 р.). 100-бальна шкала переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F). Загальні 100 балів включають: Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 50%). Контроль самостійної роботи дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу (оцінюється від 0 до 10 балів) та у формі есе (письмова робота в електронному вигляді) – (оцінюється від 0 до 5 балів). Загальна питома вага оцінки за контроль самостійної роботи – 15 %. Семестрова контрольна робота – дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу. Питома вага оцінки – 15%. Тестовий контроль проводиться двічі за семестр. Кожен з яких оцінюється у 10 балів. Загальна максимальна кількість балів, відповідно, 20. Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті. Підсумковий семестровий контроль – сума балів поточного контролю, семестрової контрольної роботи та контролю самостійної роботи. Підсумковий семестровий контроль виносяться на останню академічну годину (практичне заняття) опанування курсу.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Письмова робота включає певні теми завдань за тематикою курсу.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Оцінюється у п'ятибальній шкалі Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються й множаться на коефіцієнт.</p>
<p>Умови</p>	<p>Отримання інтегральних результатів до останнього заняття – 25 балів.</p>

допуску до підсумково го контролю	Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи	Робота виконана на певну тему обсягом не більше 4 сторінок
Академічна доброчесність	Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» і опубліковано їх на сайті. В університеті академічна доброчесність передбачається за замовчуванням. Це означає, що всі здані роботи є результатом вашої розумової праці та творчості. Якщо ви подали роботу когось іншого, повністю або частково, без належного цитування, завдання буде оцінене в 0 балів (без права перездачі)
Відвідування занять	Усі студенти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю. Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження) згідно «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (п.4)».
Неформальна освіта	Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни. Рекомендовані: 1. Україна на шляху до ЄС https://certs.prometheus.org.ua/cert/df65db9731c9461a9523eb025e2f52bd 2. Вибрані питання європейської історії. https://prometheus.org.ua/prometheus-free/europe-history/ 3. Історія: зародження української нації. https://courses.ed-era.com/courses/EdEra/hi102/Hi102/about 4. Освітні інструменти критичного мислення. https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+CTFT102+2018_T3
8. Рекомендована література	
<p><i>Основна:</i></p> <p>1. Маланюк Т. Країнознавство : навчально-методичний посібник / Маланюк Т. та ін. Івано-Франківськ : ПНУ, 2024. 40 с.</p>	

2. Лизогуб В. А. Країнознавство : підруч. Харків : Право, 2019. 384 с.
4. Теоретичне країнознавство : підруч. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 144 с.
5. Козинець О., Ігнатенко С. Вплив географічних факторів на форму правління: теоретичне обґрунтування. Підприємництво, господарство та право. 2019. № 5. С. 200–204.
6. Мейш А. В., Матвійчук О. В. Моделі та типи національних економік. Вісник Хмельницького національного університету. 2019. № 4. Т. 1. С. 132–135.
8. Мельник, Н. В. Туристичне країнознавство: методичні рекомендації : методичні рекомендації. Івано-Франківськ : Територія друку, 2024. 44 с.
9. Мельник, Н. В. Туристичне країнознавство: практикум : практикум Івано-Франківськ : Територія друку, 2024. 56 с.

Додаткова:

1. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М. Країнознавство: теорія та практика : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 528 с.
2. Лісовський, П. М., Лісовська Ю.П. Країнознавство : навч. посібник. Київ : ВД «Кондор», 2018. 264 с.
3. Чупира В. Східна Європа як цивілізаційна периферія. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2018. № 2. С. 12–21.
4. Безуглий В. В., Козинець С. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу: Посібник. Київ: Академія, 2003. 688 с.
3. Бостан Л. М. Історія держави і права зарубіжних країн: Навчальний посібник. Київ.: Центр навчальної літератури, 2004. 671 с.
4. Стафійчук В.І. Політична географія світу: Навч. посібник . Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 306 с.
5. Трохимчук С.В., Федунь О.В. Політична географія світу: Навч. посіб. 2-е вид. Київ: Знання, 2007. 384 с.
6. Країнознавство: Підручник / за заг. ред. Крижанівського В.П., Головченка В.І. Київ.: ВПЦ “Київський університет”, 2008. 658 с.
7. Дністрянський М. С. Політична географія та геополітика України : навч. посіб. Тернопіль : Навч. книга Богдан, 2010. 344 с.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) / Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського / Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ОПРАЦЮВАННЯ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ

Лекції займають важливе місце у вивченні дисципліни «Країнознавство» студентами. Вони є основою та інструментом, які допомагають студентам ефективно орієнтуватися у навчальному процесі, надаючи знання, необхідні для подальшого глибшого вивчення предмета, а також роз'яснюючи складні поняття та положення. Активна участь студентів у лекціях є запорукою успішного засвоєння необхідного обсягу знань, що сприятиме формуванню кваліфікованого спеціаліста з відповідним рівнем знань і навичок. На початку лекції викладач зазвичай оголошує тему, план проведення та рекомендує навчальну літературу і джерела. Під час лекції студенти повинні уважно слухати викладача, аналізувати отриману інформацію та конспектувати найважливіші моменти. Наприкінці лекції студенти мають можливість задати викладачеві питання для роз'яснення незрозумілого. Належне ведення конспекту під час лекції сприятиме збереженню необхідної інформації та надасть йому змогу в подальшому проаналізувати її. Уважне ведення конспекту під час лекції допоможе зберегти важливу інформацію та дозволить в подальшому її проаналізувати.

Робота над конспектами лекцій

Під час підготовки до семінарських та практичних занять студент уважно переглядає свій конспект лекції та повторно аналізує отриману інформацію. При вивченні матеріалу лекції він порівнює викладене на лекції з тим, що він законспектував, відповідно до плану семінарського заняття, який міститься в навчально-методичному комплексі та методичних матеріалах для проведення семінарів і практичних занять з обраної дисципліни. Якщо в конспекті відсутній матеріал з окремих питань лекції, або якщо певні питання розкриті не повністю, або ж винесені на самостійне опрацювання чи написання реферату, студенту необхідно звернутися до рекомендованих підручників, навчальних посібників, статистичних даних тощо.

Робота з навчальною, науковою літературою, джерелами

Працюючи з підручниками, навчальними посібниками, джерелами та інтернет-ресурсами, а також науковою і спеціалізованою літературою, важливо отримати максимальну кількість теоретичних знань і необхідних відомостей. Перш ніж почати роботу з цими джерелами, студент повинен ознайомитися з їх змістом, щоб визначити, чи варто їх опрацювати і чи мають вони відношення до вивченого курсу. Лише після цього можна вибрати відповідні матеріали для вивчення (глави, розділи тощо) і розпочати їх детальне вивчення. Під час опрацювання матеріалу важливо з'ясувати суть вивченого питання, не оминаючи визначення

незрозумілих чи нових слів і термінів, а також роз'яснюючи їх значення за допомогою словників, довідників або контексту речення.

При вивченні матеріалів з підручників, навчальних посібників, а також під час роботи з науковою та спеціалізованою літературою важливо аналізувати прочитане в контексті прослуханих лекцій та зроблених конспектів. Необхідно робити логічні висновки і записувати незрозумілі моменти для подальшого їх обговорення на практичних заняттях. Тому, під час опрацювання матеріалів, студентам рекомендується розробити зручну для себе систему позначок, яка може включати підкреслення, нотатки на полях книг або нормативно-правових актів, виписки, використання маркерів різних кольорів, формулювання інших авторів та посилання на різні джерела, а також запис важливих відомостей на окремих аркушах. Це допоможе ефективно фіксувати опрацьований матеріал. Окрім того, під час роботи з науковою та спеціалізованою літературою студент може знайти посилання на джерела, які не зазначені в навчально-методичному комплексі. Це, безумовно, є корисним для самостійного та глибшого вивчення правового матеріалу.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ (плани практичних занять)

ЗАНЯТТЯ №1.

ТЕМА: КРАЇНОЗНАВСТВО ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. Об'єкт і предмет країнознавства
2. Теорії та концепції держав
3. Закономірності та принципи країнознавства
4. Держава і країна. Форми їх правління та адміністративно-територіальний устрій.
5. Етапи формування політичної карти світу. Типи країн.
6. Міжнародні організації.

ЗАНЯТТЯ №2.

ТЕМА: ПРОСТОРОВО-ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВ СВІТУ

1. Географічне положення держави
2. Територія держави
3. Кордони держави та їхні функції
4. Внутрішній поділ країн

ЗАНЯТТЯ №3.

ТЕМА: РЕГІОНАЛЬНИЙ ПОДІЛ СВІТУ

1. Загальні засади районування світу. Регіони світу.
2. Країни Європи.
3. Країни Євразії.
4. Країни Азії.
5. Країни Африки.
6. Країни Америки.
7. Країни Австралії та Океанії

ЗАНЯТТЯ №4.

ТЕМА: КРАЇНИ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

1. ЄС на початку XXI ст.: проблеми і перспективи.
2. Політична система країн Західної Європи: чергування правих і лівих партій.
3. Німеччина і Франція: становий хребет об'єднання Європи.
4. Євросоюз як геополітичний та гео економічний чинник сучасного світу.
5. Україна та ЄС.
6. Країни Західної Європи за межами ЄС: причини та наслідки.

ЗАНЯТТЯ №5.

ТЕМА: КРАЇНИ ПІВНІЧНОЇ ЄВРОПИ.

1. Економіко-географічна характеристика країн Північної Європи
2. Історія країн Північної Європи
3. Культурна спадщина країн Північної Європи

ЗАНЯТТЯ №6.

ТЕМА: КРАЇНИ ПІВДЕННОЇ ЄВРОПИ.

1. Економіко-географічна характеристика країн Південної Європи
2. Історія країн Південної Європи
3. Культурна спадщина країн Південної Європи

ЗАНЯТТЯ №7.

ТЕМА: КРАЇНИ СХІДНОЇ ЄВРОПИ.

1. Економіко-географічна характеристика країн Східної Європи
2. Історія країн Східної Європи

3. Культурна спадщина країн Східної Європи

ЗАНЯТТЯ №8.

ТЕМА: КРАЇНИ ЄВРАЗІЇ ТА ЗАКАВКАЗЗЯ

1. Природно-ресурсний потенціал Казахстану
2. Туреччина: між Європою та Азією
3. Проблеми та перспективи розвитку рекреаційно- туристичного комплексу Грузії
4. Освоєння азербайджанського сектору Каспійського моря.
5. Геополітичні чинники в долі країн регіону.
6. Перспективи економічного розвитку Вірменії.

ЗАНЯТТЯ №9.

ТЕМА: КРАЇНИ БЛИЗЬКОГО СХОДУ ТА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОЇ АЗІЇ

1. Ізраїль: стратегія і тактика виживання у ворожому оточенні.
2. Саудівська Аравія - земля пророка Мухаммеда.
3. Іран: намагання регіонального лідерства.
4. Нафтоекспортні країни Перської затоки.
5. Афганістан – правління Талібану.

ЗАНЯТТЯ №10.

ТЕМА: КРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ АЗІЇ

1. Узбекистан: регіональне лідерство.
2. Туркменистан: принципи самоізоляції.
3. Таджикистан: між війною та миром.
4. Глухий кут регіону - Киргизія.
5. Ісламський фундаменталізм у Центральній Азії.

ЗАНЯТТЯ №11.

ТЕМА: КРАЇНИ СХІДНОЇ АЗІЇ

1. Китай: комуністи будують капіталізм.
2. Концептуальна криза в Японії.
3. Дві Кореї: проблеми та перспективи об'єднання.
4. Монголія: глухий кут регіону
5. Проблема двох Китаїв.
6. Тихий океан у долі країн регіону.

ЗАНЯТТЯ №12.

ТЕМА: КРАЇНИ ПІВДЕННОЇ АЗІЇ

1. Індія - супердержава ХХІ ст.
2. Індійсько-пакистанський конфлікт: перспективи вирішення.
3. Воєнні конфлікти в регіоні: причини та наслідки.
4. Непал: між минулим і майбутнім.
5. Тамільське питання в Індії та Шрі-Ланці.
6. Мальдіви: океан наступає.

ЗАНЯТТЯ №13.

ТЕМА: КРАЇНИ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ

1. Лідер регіону Індонезія.
2. Загадковий Бруней.
3. Шлях Сінгапура: виняток часу чи майбутнє всього людства.
4. Рекреаційно-туристичний комплекс Таїланду.
5. “Золотий трикутник”: політика та економіка.

ЗАНЯТТЯ №14.

ТЕМА: КРАЇНИ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

3. США: проблеми світового лідерства.
4. Внутрішні проблеми США.
5. Природно-ресурсний комплекс Канади.
6. Мексика: популяційна експансія на північ.

ЗАНЯТТЯ №15.

ТЕМА: КРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ АМЕРИКИ

1. Куба: що буде після Кастро?
2. Райський куточок світу - Коста-Рика.
3. Гаїті: в тенетах перманентної нестабільності.
4. Панама та Панамський канал.
5. Ямайка: від стагнації до процвітання.

ЗАНЯТТЯ №16.

ТЕМА: КРАЇНИ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

1. Широкомасштабні освоєння внутрішніх районів Бразилії: проблеми та перспективи.
2. Наркоеконіміка та наркополітика в Південній Америці. |
3. Чилі після Піночета.
4. Антиамериканські настрої в Латинській Америці.
5. Болівія: без виходу до моря.
6. Багата та бідна Аргентина

ЗАНЯТТЯ №17.

ТЕМА: КРАЇНИ АФРИКИ

1. Єгипет: між Європою, Азією та Африкою.
2. Ісламський фундаменталізм у країнах Північної Африки.
3. Гігант Африки - Нігерія.
4. Кенія: рай для туристів.
5. Збройні конфлікти у Східній Африці.
6. Південно-Африканська Республіка: проблеми побудови багаторасового суспільства.
7. Пустельна Намібія.
8. Рекреація та туризм у Ботсвані.
9. Карликові країни Південної Африки.
10. Свій шлях Зімбабве.

ЗАНЯТТЯ №18.

ТЕМА: КРАЇНИ АВСТРАЛІЇ ТА ОКЕАНІЇ

1. Природно-ресурсний потенціал Австралії.
2. Нова Зеландія: подолання синдрому віддаленості від світу.
3. Науру: пошук майбутнього.
4. Фіджі - райські острови Океанії.
5. Рекреаційно-туристичний комплекс Океанії

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

1. Що вивчає країнознавство як наука?
2. Що означає системна універсальність предмету країнознавства?

3. Чому невпинно зростає кількість країн на політичній мапі світу?
4. Які, на ваш погляд, основні причини розпаду імперій? Проілюструйте вашу думку прикладами з історії.
5. Що таке держава і чим вона відрізняється від країни?
6. Що таке монархія? Назвіть приклади монархій.
7. Що таке республіка? Назвіть приклади республік.
8. Чим відрізняються унітарні і федеративні держави?
9. Які етапи можна виділити у формуванні політичної карти світу? Дайте коротку характеристику кожного етапу.
10. Дайте визначення поняття “географічне положення країни”. Які основні властивості географічного положення вам відомі?
11. З яких частин складається державний простір?
12. Охарактеризуйте значення державних кордонів у минулому і на сучасному етапі.
13. Прослідкуйте на конкретних прикладах вплив державного режиму на економічний розвиток країн світу.
14. Проведіть порівняльний аналіз пар країн Європи, Азії, Америки, Африки за індексом державності.
15. Використайте індекс зовнішніх і внутрішніх загроз для характеристики теперішнього становища України.
16. Побудуйте ієрархію країн світу за індексом потенціалу міжнародного впливу.
17. Знайдіть в Інтернеті дані стосовно індексу якості життя країн світу на поточний момент.
18. Які цивілізації існували на території Центральної і Південної Америки до появи європейців?
19. Як європейцям вдалося підкорити великі держави Мезоамерики та Андів?
20. У чому полягають основні відмінності між європейською та латиноамериканською цивілізаціями?
21. Як будувалися відносини між латиноамериканськими країнами і Сполученими Штатами Америки?
22. Яку роль відіграють латиноамериканські держави на світовій арені нині?
23. Який вплив має економіка латиноамериканських країн на економіку світу і України?
24. Простежте головні політичні тенденції у Латинській Америці після Другої світової війни.
25. Проаналізуйте феномен тероризму у Латинській Америці.
26. В чому полягають причини успіхів лідерів латиноамериканського світу і невдач його аутсайдерів?
27. Чи можливо подолати бідність в країнах Латинської Америки?
- 28.
29. Чому китайські вчені твердять, що процес гомінізації відбувався саме на території їхньої країни?
30. Як вплинула культура рисосіяння на цивілізаційний фундамент китайської цивілізації?
31. Простежте традиції жорстоких імператорів в історії старого і нового Китаю.
32. Роль іноземців в китайській історії.
33. Проаналізуйте питання “комунізм із китайською специфікою”.
34. У чому полягала суть реформ, започаткованих Ден Сяо Піном?
35. Які фактори сприяли небаченому зростанню економіки КНР в останні десятиріччя?
36. Чи існує “китайська загроза світу”?
37. У чому Ви бачите спільність, а у чому відмінність між Китаєм та Японією у давнину і на теперішньому етапі?
38. Чому Японія пішла шляхом реформ після революції Мейдзі-ісін?
39. Які землі входили в японську колоніальну імперію?
40. Який вплив справили Сполучені Штати Америки на Японію від другої половини XIX століття і до нашого часу?

41. Чому Японію в наш час називають “хворою людиною Азії”?
42. В чому причини рецесії японської економіки?
43. Чи виправдалися претензії Японії очолити Велику Азію у XXI столітті? Чому?
44. Проведіть порівняльний аналіз розвитку Північної і Південної Кореї у другій половині XX – на початку XXI століття.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

1. ЄС як геополітичний актор світу.
2. Країни Західної Європи за межами ЄС: причини та наслідки.
3. Дезінтеграційні процеси у Європі.
4. Велика Сербія: міфи та реальність.
5. Інтеграційні процеси на пострадянському просторі.
6. Конфлікти на Північному Кавказі: загальне та специфічне.
7. Пантюркізм: проблеми та перспективи.
8. Туркменістан: принципи самоізоляції.
9. Ісламський фундаменталізм у Центральній Азії.
10. Ізраїль: стратегія і тактика виживання у ворожому оточенні.
11. Ірак: країна-мозаїка.
12. Феномен ісламської революції в Ірані.
13. «Курдське питання»: перспективи розв'язання.
14. Індійсько-пакистанський конфлікт: перспективи вирішення.
15. «Тамільське питання» в Індії та Шрі-Ланці.
16. КНР на шляху до світового лідерства.
17. Феномен «двох Кореї»: проблеми та перспективи об'єднання.
18. Шлях Сінгапура: виняток часу чи майбутнє всього людства.
19. Рекреаційно-туристичний комплекс Таїланду.
20. «Золотий трикутник»: політика та економіка.
21. Внутрішні проблеми США.
22. Мексика: популяційна експансія на північ.
23. Гаїті: в тенетах перманентної нестабільності.
24. Широкомасштабне освоєння внутрішніх районів Бразилії: проблеми та перспективи.
25. Антиамериканські настрої в Латинській Америці.
26. Наркоєкономіка та наркополітика у Південній Америці.
27. Ісламський фундаменталізм у країнах Північної Африки.
28. Етнічні проблеми країн Західної Африки.
29. Демократична Республіка Конго: природно-ресурсний потенціал і політика.
30. Збройні конфлікти у Східній Африці.
31. Південно-Африканська Республіка: проблеми побудови багаторасового суспільства.
32. Рекреаційно-туристичний комплекс Океанії.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДО ДИСЦИПЛІНИ

1. Об'єкт і предмет країнознавства.
2. Теорії та концепції держав.
3. Закономірності й принципи країнознавства.
4. Держава і країна. Форми їх правління та адміністративно-територіального устрою.
5. Етапи формування політичної карти світу.
6. Міжнародні організації та їх роль на сучасному етапі розвитку людства.
7. Поняття “геополітика” і “геостратегія”.
8. Просторово-територіальна організація держав світу: загальна характеристика.
9. Географічне положення держави.
10. Територія держави.
11. Кордони держави та їхні функції.
12. Внутрішній поділ країн.
13. Регіональний поділ світу. Загальні засади районування світу.
14. Цивілізаційний підхід у країнознавстві.
15. Загальна характеристика існуючих нині цивілізацій.
16. Специфічні риси “західної” цивілізації.
17. Основні відмінності цивілізацій Сходу від цивілізацій Заходу.
18. Найбільш поширені критерії типології у країнознавстві.
19. Класифікація країн світу за допомогою індексів.
20. Параметри визначення індексу державності країни.
21. Перемінні індексу зовнішніх та внутрішніх небезпек.
22. Показники індексу потенціалу міжнародного впливу.
23. Індекс інституціональних основ демократії.
24. Значення індексу якості життя для сучасного розвитку світу.
25. Загальноцивілізаційна характеристика Європи.
26. Особливості історичного розвитку Європи.
27. Європа на сучасному етапі: досягнення, проблеми, перспективи.
28. Європейський Союз: історія і сучасність.
29. Проблеми євроінтеграції України.
30. Загальна характеристика Західної Європи.
31. Країнознавча характеристика Німеччини.
32. Країнознавча характеристика Франції.
33. Країнознавча характеристика Великої Британії.
34. Країнознавча характеристика Швеції.
35. Країнознавча характеристика Фінляндії.
36. Країнознавча характеристика Італії.
37. Країнознавча характеристика Іспанії.
38. Країнознавча характеристика Греції.
39. Країнознавча характеристика Польщі.
40. Країнознавча характеристика Чехії.
41. Країнознавча характеристика Угорщини.
42. Країнознавча характеристика Румунії.
43. Країнознавча характеристика Болгарії.
44. Відмінності північноамериканської культурно-історичної спільноти від європейської.
45. Країнознавча характеристика Сполучених Штатів Америки.
46. Країнознавча характеристика Канади.
47. Спільні і відмінні риси розвитку країн Середньої Америки.
48. Характеристика Південної Америки.
49. Латиноамериканські країни на сучасному етапі розвитку.
50. Країнознавча характеристика Куби.
51. Країнознавча характеристика Мексики.
52. Центральнаамериканські республіки.

53. Країнознавча характеристика Бразилії.
54. Країнознавча характеристика Аргентини.
55. Країнознавча характеристика Чилі.
56. Особливості арабо-мусульманської цивілізації.
57. Спільні і відмінні риси у розвитку країн Південної Африки /Південно-Західної Азії.
58. Країнознавча характеристика Єгипту.
59. Країнознавча характеристика Лівії.
60. Країнознавча характеристика Сирії.
61. Країнознавча характеристика Іраку.
62. Країнознавча характеристика Саудівської Аравії.
63. Країнознавча характеристика Туреччини.
64. Країнознавча характеристика Ірану.
65. Країнознавча характеристика Афганістану.
66. Загальна характеристика регіону Африканської Субсахари.
67. Країнознавча характеристика Нігерії.
68. Країнознавча характеристика Демократичної Республіки Конго.
69. Країнознавча характеристика Руанди.
70. Країнознавча характеристика Анголи.
71. Країнознавча характеристика Зімбабве.
72. Країнознавча характеристика Мозамбіку.
73. Країнознавча характеристика Південноафриканської республіки.
74. Регіональні виміри Південної Азії.
75. Відносини між Індією та Пакистаном – основний нерв міжнародних відносин Південної Азії.
76. Країнознавча характеристика Індії.
77. Країнознавча характеристика Пакистану.
78. Країнознавча характеристика Бангладеш.
79. Загальна характеристика Східноазійського регіону.
80. Країнознавча характеристика Китаю.
81. Країнознавча характеристика Японії.
82. Південно-Східна Азія з точки зору країнознавства.
83. Країнознавча характеристика В'єтнаму.
84. Країнознавча характеристика Індонезії.
85. Країнознавча характеристика Філіппін.
86. Країнознавча характеристика Австралії.
87. Головні особливості Тихоокеанського світу.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Організація Об'єднаних Націй була створена у:

1945 р.

1949 р.

1955 р.

1960 р.

2. Організація Північноатлантичного договору має назву:

НАТО

МАГАТЕ

ЮНЕСКО

ООН

3. Міжнародна організація ООН з питань освіти, науки і культури має назву:

ОАЕ

МАГАТЕ

ЮНЕСКО

ФАО

4. Міжнародна організація Інтерпол має штаб-квартиру в місті:

Ліон

Брюссель

Копенгаген

Гренобль

5. Країни найбільш бажають стати членом таких міжнародних організацій:

ІМО

СНД

ОАЕ

ЄС

6. Парламентська асамблея ОБСЄ знаходиться в місті:

Женеві

Копенгагені

Лісабоні

Барселоні

7. Штаб-квартира ЄС дислокується у:

Берліні

Римі

Брюсселі

Мілані

8. До субрегіону Західна Європа належать:

Німеччина

Угорщина

Словаччина

Болгарія

9. До країн Східної Європи належать:

Хорватія

Словенія

Північна Македонія

Литва

10. Штаб-квартира НАТО знаходиться у:

Лондоні

Брюсселі

Парижі

Відні

11. Українська регіоналістика представлена визначними вченими:

М. Баранським

С. Рудницьким

М. Косоловським

С. Ниммік

12. Столицею Іспанії є місто :

Барселона

Сарагоса

Мадрид

Валенсія

13. На півдні Німеччини знаходиться гори:

Альпи

Судети

Карпати

Піренеї

14. За обсягами ВВП Німеччина займає місце в Європі:

перше

п'яте

шосте

сьоме

15. До політико-адміністративних одиниць Німеччини відноситься:

федеральні землі

графства

області

провінції

16. На півночі Німеччина межує з:

Францією

Австрією

Данією

Чехією

17. Площа Німеччини становить:

55 тис. км²

100 тис. км²

357 тис. км²

604 тис. км²

18. ФРН і НДР возз'єдналися в:

1945 р.

1949 р.

1985 р.

1990 р.

19. Найбільший промисловий басейн Німеччини називається:

- Рурський басейн
- Майнський басейн
- Одрський басейн
- Шпреєрський басейн

20. За конституційним ладом Велика Британія:

- парламентська монархія
- абсолютна монархія
- республіка
- парламентсько-президентська республіка

21. За кількістю іноземних туристів Франція посідає місце у світі :

- перше
- четверте
- п'яте
- сьоме

22. До світових інформаційних агенств Франції належать:

- Рейтер
- Асошіейтед прес
- Франц Прес
- Кьодо
- }

23. Дипломатичні відносини Франції і України були підписані:

- 1 грудня 1991 р.
- 27 січня 1992 р.
- 25 грудня 1993 р.
- 8 травня 1995 р.

24. До морських портів Франції належать:

- Щецин
- Гамбург
- Марсель
- Антверпен

25. Найстарішим університетом Великої Британії є:

- Лондонський
- Ліверпульський
- Оксфордський
- Йоркський

26. ГЕС у Великої Британії розташовані на гірських річках:

- Північній Ірландії
- Англії
- Шотландії
- Уельсі

27. Всесвітньо відоме озеро Великої Британії Лох-Несс знаходиться у:

- Англії
- Шотландії

Уельсі
Північній Ірландії

28. За чисельністю населення Велика Британія у Європі посідає місце:
перше
третє
восьме
десяте

29. Клімат Великої Британії:
помірний
мусонний
морський
субтропічний

30. До політико-адміністративних одиниць Англії відноситься:
графства
федеральні землі
області
провінції

31. На початку нашої ери Англія була завойована:
греками
римлянами
галлами
вікінгами

32. На суходолі Велика Британія межує з:
Нідерландами
Бельгією
Францією
Ірландією

33. Які з цих тверджень правильні:
Італія розташована на острові
площа Італії становить 644 тис. км²
Італія - переважно напівпустельна країна;
промисловість Італії в основному концентрується
на її півночі та в центрі

34. Близько 3000 років тому на території Італії жили племена:
етруски
франки
сакси
англи

35. Найстарішим університетом Італії вважається:
Міланський
Римський
Болонський
Неаполітанський

36. Щороку Італію відвідують туристи:
близько 20 млн.

близько 30 млн.
близько 50 млн.
близько 80 млн.

37. Площа Італії становить:

54 тис. км²
87 тис. км²
301 тис. км²
810 тис. км²

38. Початок державності у Польщі закладено династією:

Любомирських
Потоцьких
=П'ястів
Синявських

39. Найвища точка Польщі складає:

1383 м.
1542 м.
2061 м.
2499 м.

40. Люблінська унія була створена у:

1385 р.
1569 р.
1621 р.
1772 р.

41. Польща знаходиться у басейні річок:

Вісли та Бугу
Вісли та Сяну
Вісли та Одри
Вісли та Рейну

42. Найбільшим морським портом Польщі є місто:

Краків
Гданськ
Катовіце
Ополє

43. Найбільшим морським портом України є місто:

Бердянськ
Маріуполь
Миколаїв
Одеса

44. Назва Україна з'являється у літописах у:

1187 р.
1199 р.
1241 р.
1648 р.

45. Площа України становить:

504 тис. км²

604 тис. км²

680 тис. км²

804 тис. км²

46. Столицею Казахстану є місто:

Нур-Султан

Алмати

Караганда

Кустанай

47. До історико-культурної спадщини Туреччини належать:

Пальміра

Трипільська культура

Парфенон

руїни Трої

48. Грузія межує з такими країнами:

Узбекистаном

Туркменістаном

Таджикистаном

Туреччиною

49. Які з цих тверджень правильні:

найбільшою річкою Грузії є Амур

більша частина Грузії лежить у субтропічному кліматичному поясі

столицею Грузії є місто Кутаїсі

Грузія має вихід до Каспійського моря

50. До країн Центральної Азії належать:

Індія

Узбекистан

Пакистан

Ірак

51. Які твердження є правильними:

в Ірані великі запаси нафти

в Ірані багато великих річок

столицею Ірану є м. Карачі

Іран межує з Непалом

52. За чисельністю населення Індія посідає у світі місце:

перше

друге

третє

четверте

53. В Індії проживають:

понад 100 народів і племен

понад 200 народів і племен

понад 300 народів і племен

понад 500 народів і племен

54. Індія знаходиться у:

Східній Азії

Центральній Азії
Південній Азії
Південно-Східній Азії

55. Населення Індії становить:
100 млн. осіб
200 млн. осіб
500 млн. осіб
понад 1 млрд. осіб

56. Незалежність Індії здобула у:
1848 р.
1920 р.
1947 р.
1961 р.

57. Столиця Китаю:
Шанхай
Пекін
Гонконг
Макао

58. До країн Східної Азії належать:
Непал
Республіка Корея
Бутан
Пакистан

59. За загальним обсягом ВВП Китай займає:
друге місце у світі
п'яте місце у світі
шосте місце у світі
восьме місце у світі

60. Населення Китаю становить:
понад 1 млрд. осіб
понад 1.1 млрд. осіб
понад 1.3 млрд. осіб
понад 1.5 млрд. осіб

61. Китай знаходиться у:
Передній Азії
Середній Азії
Східній Азії
Південній Азії

62. Площа Китаю становить:
1,3 млн. км²
3,5 млн. км²
5,3 млн. км²
9,6 млн км²

63. Вкажіть правильне твердження:
найбільшим містом Китаю є Юхань

найбільшою річкою Китаю є Янцзи;
найбільшим нагір'ям Китаю є Тянь-Шань
Китай найбільша за площею країна у світі

64. В Японії навесні мільйони людей збираються, щоб подивитися як цвіте:
яблуня
бузок
каштан
сакура

65. Національним символом Японії є гора:
Хотака
Кіта
Фудзі
Онгаке

66. Давньою столицею Японії було місто:
Кіото
Саппоро
Нагоя
Нагасакі

67. Грошовою одиницею Японії є:
долар
єна
крона
євро

68. Японія складається з островів:
100
500
4000
8000

69. Регіональним лідером Південно-Східної Азії є:
Лаос
Бангладеш
М'янма
Індонезія

70. В Індонезії переважає клімат:
помірний
тропічний
субтропічний
екваторіальний і субекваторіальний

71. Знаменита вулиця Бродвей на якій знаходяться велика кількість музеїв, театрів
знаходиться у місті:
Чикаго
Нью-Йорку
Вашингтоні
Філадельфії

72. Перші переселенці висадилися на Американський материк у:

1492 р.
1545 р.
1620 р.
1778 р.

73. Незалежність США було проголошено у:

Бостоні
Нью-Йорку
Вашингтоні
Філадельфії

74. Середня густина населення в США складає:

30 осіб на 1 кв²
50 осіб на 1 кв²
100 осіб на 1 кв²
200 осіб на 1 кв²

75. Сполучені Штати Америки сухопутній кордон має з такими країнами:

Канадою
Кубою
Бразилією
Аргентиною

76. На території США знаходиться загальна кількість штатів:

30
40
50
55

77. Найбільшим містом США є:

Сан-Франциско
Нью-Йорк
Чикаго
Лос-Анджелес

78. Незалежність України США визнала:

5 грудня 1991 р.
26 грудня 1991 р.
6 січня 1992 р.
1 березня 1992 р.

79. Загальна площа Канади становить:

1 млн км²
5 млн км²
7,5 млн км²
10 млн км².

80. Назвіть правильне твердження:

Канада першою у світі визнала незалежність України
на суходолі Канада межує лише з Мексикою
Канада – унітарна держава
найбільшим містом Канади є Оттава;

81. Головною грошовою одиницею Мексики є:

долар
песо
мексиканський долар
реал

82 Один з головних морських портів Мексики знаходяться у місті:

Акапулько
Гавана
Мехіко
Тампіко

83 Куба поділяється на:

5 провінцій
7 провінцій
9 провінцій
15 провінцій

84. За чисельністю населення Бразилія посідає у світі:

друге
п'яте
сьоме
дев'яте

85. Найвищою вершиною Південної Америки вважається:

Мак-Кінлі
Аконкагуа
Монгбланг
Аннапурна

86. Державною мовою в Бразилії є:

англійська
італійська
португальська
Іспанська

87. Вкажіть правильне твердження:

столиця Аргентини Кіто
Аргентина - унітарна республіка;
серед населення Аргентини переважають нащадки переселенців з Європи
Аргентина межує з Колумбією

88. Єгипет межує з такою країною:

Марокко
Алжиром
Ізраїлем
Нігер

89. Столицею Єгипту є місто:

Хургада
Тріполі
Каїр
Александрія

90 Головною галуззю промисловості Єгипту є:

машинобудування
хімічна промисловість
гірничодобувна промисловість
легка

91. За чисельністю населення Нігерія посідає в Африці місце:

друге
перше
третє
четверте

92. До країн Центральної Африки належать:

Лівія
Конго
Зімбабве
Лесото

93. Столицею Кенії є місто:

Найробі
Мкарані
Кейптаун
Преторія

94. На території Кенії клімат є:

помірний
екваторіальний
субтропічний
субекваторіальний

95. Країна ПАР безпосередньо межує з:

Єгиптом
Сомалі
Мозамбіком;
Алжиром

96. Населення Австралії становить:

80 млн осіб
20 млн осіб
40 млн осіб
10 млн. осіб

97. Площа Австралійського Союзу така:

11,5 млн. км²
7,7млн км²
2,8 млн км²
1,5 млнкм²

98. Назвіть правильне твердження:

Австралія багата на поверхневі води
Австралія - федеративна республіка
Австралія бідна на мінеральні ресурси
Австралія належить до найбільш заселених частин світу

99. Столицею Маршаллових Островів є місто:

Ніамей
Сува
Маджуро
Палікір

100. Австралійський Союз визнав незалежність України:

1 грудня 1991р.
26 грудня 1991р.
8 березня 1993 р.
24 серпня 1995 р.

101. Італії знаходиться на півострові:

Піренейському
Скандинавському
Апеннінському
Балканському

102. На сході Італію омиває море:

Середземне
Адріатичне
Тірренське
Іонічне

103. В одну державу Італія була об'єднана:

в 1848 р.
в 1861 р.
в 1885 р.
в 1913 р.

104. Італії є:

парламентською республікою
президентською республікою
монархією
федеративною державою

105. Італії поділена на:

10 регіонів
15 регіонів
20 регіонів
25 регіонів

106. Італії знаходиться у зонах:

двох
трьох
чотирьох
п'яти

107. Несприйнятими природними явищами Італії є:

тумани
землетруси
тайфуни
смерчі

108. Клімат в Італії здебільш:

тропічний
субтропічний
помірний
суб'екваторіальний

109. Одним із центрів високої моди в Італії є:

Неаполь
Флоренція
Мілан
Турін

110. В списку ЮНЕСКО Італії знаходиться :

5 об'єктів
14 об'єктів
19 об'єктів
35 об'єктів

111. За кількістю місць в готелях Італії належить місце в Європі:

перше
друге
третє
четверте

112. Великим міжнародним портом Італії є:

Рим
Трієст
Верона
Венеція

113. До Італії належить острів:

Корсіка
Родос
Крит
Сардинія

114. На суходолі Італія межує з:

Німеччиною
Словенією
Чорногорією
Хорватією

115. Столицею Іспанії є місто :

Барселона
Сарагоса
Мадрид
Валенсія

116. Найстарішим університетом Польщі є:

Познанський
Ягеллонський
Варшавський
Лодзький

117. Маріацький костел знаходиться у:

Кракові
Перемишлі
Вроцлаві
Катовіце

118. Королівська резиденція «Вавель» знаходиться у:

Кракові
Гдині
Вроцлаві
Варшаві

119. Польща має вихід до морів:

Чорного
Балтійського
Північного
Середземного

120. Відомим бальнеологічним курортом Польщі є:

Криниця
Жешув
Ярослав
Вадовіце

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Туристичне країнознавство: країни лідери туризму: навчальний посібник. Київ : Альтерпрес, 2008. 436 с.
2. Мальська, М. П. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія: навч. посібник / Марта Пилипівна Мальська, О. Ю. Бордун, М. З. Гамкало. Київ : ЦУЛ, 2013. 184 с.
3. Мальська, М. П. Туристичне країнознавство. Європа: навч. посіб. / Марта Пилипівна Мальська, М. З. Гамкало, О. Ю. Бордун. Київ : ЦУЛ, 2009. 224 с.
4. Мальська, М. П. Туристичне країнознавство. Європа : навч. посіб. / Марта Пилипівна Мальська, М. З. Гамкало, О. Ю. Бордун. 2-ге вид., стереотип. Рек. МОН. К. : ЦУЛ, 2010. 224 с.
5. Країнознавство : підручник / П. О. Масляк. Київ: Знання, 2007. 292 с.
6. Парфіненко, А. Ю. Туристичне країнознавство [Текст] : навч. посіб. / Анатолій Юрійович Парфіненко. Рек. МОН. Харків : Бурун Книга, 2009. 288 с.
7. Савчук, Б. П. Туристичне країнознавство: Європа : навчальний посібник. Івано-Франківськ : Прикарпатський нац. унів. ім. В. Стефаника, 2010. 241 с.
8. Стафійчук, В. І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія: навч. посіб. / Валентин Іванович Стафійчук, О. Ю. Малиновська. Київ : Альтерпрес, 2009. 427 с.

СЛОВНИК ТЕРМІНІВ

Аборигени - корінне населення певної території чи країни; народ, який споконвіку живе на певній території.

Автаркія - економічна політика, спрямована на створення замкнутого національного або регіонального господарства, на відокремлення його від економіки інших країн.

Автономія - право певної частини держави на незалежне самоуправління (на основі загальнодержавної конституції); здатність окремої системи здійснювати самоорганізацію і самоуправління.

Агломерація - група міських поселень навколо одного або кількох великих міст.

Адміністративно-територіальний устрій - поділ країни на окремі частини (області, губернії, штати, провінції, райони тощо), які управляються місцевими органами державної влади (адміністрацією).

Акваторія - ділянка водної поверхні у визначених межах. Наприклад, акваторія порту або певної організації (родини) за визначений час (найчастіше за рік).

Валова продукція - загальний обсяг виробництва продукції в грошовому вираженні окремого підприємства або галузі господарства за певний період (рік, місяць).

Валовий внутрішній продукт (ВВП) - сума вартості всього, що вироблено на території певної країни за певний період (рік).

Валовий національний продукт (ВНП) - прибуток держави, до якого належать вартість товарів і послуг, вироблених і наданих національними, тобто певної держави, підприємствами, організаціями і приватними особами, а також усе те, що вироблене фірмами і людьми цієї країни не лише на її території, а й в інших країнах.

Виключне право - право держави у виключній економічній зоні, тобто прилеглої до суходолу смугі відкритого моря шириною 200 морських миль (1 морська миля - 1852 м), встановлювати особливий правовий режим, передбачений відповідною конвенцією ООН.

Війна - організована боротьба між окремими країнами, групами країн, класами, націями з метою досягнення певних політичних чи соціально-економічних цілей або вирішення нагальних внутрішніх чи зовнішніх проблем. Крім збройного протистояння, бувають інші види воєн "холодна", економічна тощо.

Внутрішня політика - діяльність органів державної влади, спрямована на забезпечення стабільного існування і розвитку суспільства за рахунок внутрішніх ресурсів.

Воєнний стан - введення органами державної влади особливого правового статусу в країні чи її частині з метою подолання наслідків стихійного лиха або в разі загрози перевороту, нападу іншої країни, масових безпорядків тощо.

Галузева структура господарства - поділ господарства країни на складові - галузі.

Галузь - група близьких за виробничим призначенням і технологією підприємств, зв'язаних єдиним управлінням.

Географічне положення - розміщення певного об'єкта, території, країни відносно інших об'єктів, територій, акваторій, країн.

Географічний (територіальний) поділ праці - спеціалізація окремих територій або країн на виробництві певної продукції чи наданні певних послуг.

Геополітика - наука, яка вивчає вплив географічних чинників на політичну й соціально-економічну ситуацію в країнах і регіонах світу.

Герб державний - офіційна емблема, символ держави. Зображується на прапорах, печатках, документах, грошах тощо.

Глобальний - 1) взятий у цілому, загальний, всебічний; 2) поширений на всю земну кулю.

Господарство - складна система галузей матеріального виробництва і невиробничої сфери: виробництво, трудові ресурси, фінанси, природні ресурси.

Густота населення - відношення між чисельністю постійного населення й одиницею площі. Визначається кількістю жителів на 1 км².

Демографічна політика - діяльність держави, спрямована на регулювання чисельності її населення.

Демографічний вибух - різке прискорення темпів зростання населення (планет, країни, регіону).

Депресія - стан тривалого застою виробництва в економіці.

Держава - системна організація життя суспільства на основі певних правових норм. Державу можна розглядати як живий організм, що постійно розвивається або деградує.
Діаспора - частина народу поза межами країни його походження.

Екологічний - орієнтований на збереження і поліпшення довкілля людини.

Екологія - наука про взаємовідносини організмів і довкілля.

Економіка - 1) наука, яка вивчає фінансово-матеріальний аспект господарської діяльності людей; 2) сукупність суспільно-виробничих відносин; 3) господарське життя, стан господарства (країни, регіону та ін.); 4) господарська і фінансова діяльність.

Експансія - поширення впливу окремих країн за межі власної території економічними, воєнними та іншими методами.

Експорт - вивезення товарів з країни або регіону.

Ембарго - заборона державою вивезення або ввезення певних видів товарів, валюти й інших цінностей.

Еміграція - виїзд громадян зі своєї країни в іншу.

Ефективність виробництва - один із найважливіших показників розвитку господарства країни, відношення корисного результату (ефекту) до витрат на його одержання.

Життєвий простір - конкретна територія, яку використовує нація або держава для свого розвитку.

Забруднення - внесення в довкілля нових, нехарактерних для нього компонентів унаслідок господарської діяльності людини або природних процесів.

Збагачування - обробка корисних копалин з метою підвищення вмісту в них корисного компонента.

Зовнішня політика - політика держави, спрямована на організацію відносин з іншими державами.

Імміграція - в'їзд іноземців у будь-яку країну на постійне або тимчасове проживання.

Імперіалізм - зовнішня політика великої держави, спрямована на економічне, воєнне, культурне та інше поневолення країн і народів (прямою експансією або приєднанням, "возз'єднанням", створенням союзів тощо).

Імперія велика держава, до складу якої входять території інших країн і народів (здебільшого приєднані примусово).

Імпорт - ввезення товарів у країну з інших країн.

Інвестиції - капіталовкладення в будь-яку сферу господарської діяльності з метою її розвитку і одержання прибутку.

Інтеграція - об'єднання в ціле різних частин цілісної системи.

Інфляція - постійне підвищення цін внаслідок зростання незабезпеченої реальними товарами маси грошей в обігу.

Каботаж - плавання суден між портами однієї держави: у межах одного моря - малий каботаж, у межах кількох морів - великий каботаж.

Капітал - фінансові засоби, призначені для придбання землі, споруд, обладнання тощо.

Квота - визначні державою обсяги імпорту або експорту певного товару за визначений період. Встановлює обмеження з метою захисту власного виробника, утримання певного рівня цін.

Колонія - країна, позбавлена іншою державою політичної та економічної незалежності.

Конкуренція - суперництво між людьми, фірмами, державами за найвигідніші умови виробництва і реалізації товарів.

Конурбація - декілька міських агломерацій, які зрослися між собою.

Локальний - місцевий, обмежений порівняно вузькими рамками якого-небудь географічного району.

Мегаполіс - найбільша форма розселення. Утворюється внаслідок злиття великої кількості міських агломератів.

Метрополія - держава, яка володіє колоніями.

Міграція населення - переміщення і переселення людей з одного місця на інше, пов'язане зі зміною постійного місця проживання.

Модернізація - вдосконалення, оновлення, переробка, перебудова відповідно до сучасних вимог.

Монокультурна спеціалізація - виробництво однією країною протягом багатьох років одного або кількох видів продукції, переважно сировинної чи продовольчої, на експорт.

Монополія - виключне право на щось, панування в якійсь галузі господарства певної фірми, підприємства чи держави. У багатьох країнах світу запроваджено антимонопольне законодавство, яке стимулює конкуренцію, а отже, і постійне покращання та здешевлення продукції.

Навколишнє середовище (довкілля) - середовище проживання та діяльності людей.

Національний дохід - вартість, створена за рік господарством країни, з урахуванням матеріальних затрат на її створення.

Нація - населення певної країни або території, яке має спільні походження, мову, звичаї, характер. Нині це найважливіша спільність людей, в якій відбувається прогрес цивілізації і створюються матеріальні та духовні цінності.

Обробна промисловість - сукупність усіх галузей промисловості, які обробляють і переробляють сировину гірничодобувної промисловості, лісового господарства, рибальства та ін. До найважливіших галузей обробної промисловості належать машинобудування і металообробка, чорна та кольорова металургія, хімічна, деревообробна, целюлозно-паперова та деякі інші галузі.

Політика - діяльність, спрямована на перемогу в боротьбі за власні інтереси. Може бути державною певної організації чи окремої людини.

Прапор державний - один із основних символів держави, прямокутна або трикутна тканина певного кольору (кольорів).

Природний приріст населення - перевищення народжуваності над смертністю (обчислюється на 1000 жителів на рік).

Природні ресурси - компоненти природи, які можуть бути використані в господарстві тепер або в майбутньому.

Продукція - все, що виробляє та випускає у сферу споживання господарський об'єкт.

Рекреаційний - призначений для відпочинку та лікування.

Ресурси - матеріальні засоби, кошти, цінності, певні запаси, які в разі потреби можна використати для розв'язання певних проблем.

Ринок, ринкова система господарювання - система відносин між виробниками і споживачами продукції чи послуг, яка базується на об'єктивних (не залежних від волі людини) економічних законах.

Розселення населення - розміщення населення на території країни, регіону, міста.

Світове господарство - сукупність національних господарств, пов'язаних між собою міжнародним поділом праці.

Спеціалізація виробництва - зосередження виробництва однорідної продукції на окремих підприємствах.

Статеві-вікова структура населення - поділ населення за віком і статтю, який характеризується часткою населення кожної групи у загальній його чисельності.

Територіальна концентрація - зосередження, скупчення об'єктів чи явищ на певній території.

Територіальна організація - розташування об'єктів на території в певному порядку.

Територіальна структура господарства - поділ господарства країни або її економічних районів на окремі чітко виражені територіальні елементи (зони, райони, області, промислові центри, вузли та ін).

Територіальні води - морська акваторія, смуга прибережної води завширшки 12 морських миль, яка прилягає до території держави і належить їй.

Територія - частина земної поверхні з певними межами, які відділяють її від іншої ділянки землі.

Товар - продукт, призначений на продаж.

Транспорт - галузь господарства, яка здійснює перевезення вантажів і пасажирів, а також засоби перевезення.

Транспортний вузол - пункт, де сходяться, перетинаються, розгалужуються не менш як дві-три лінії одного або кількох видів транспорту.

Унітарний - єдиний; такий, що становить єдине ціле.

Урбанізація - процес зростання міст і підвищення їх ролі в розвитку суспільства.

Урожайність - кількість сільськогосподарської продукції в центнерах на 1 га посівної площі.

Фірма - господарське, торговельне або промислове підприємство.

Флот - сукупність суден однакового призначення (торговельний, пасажирський та ін.).

Цивілізація - рівень розвитку людства та його окремих частин (суспільства, матеріальної та духовної культури) на певний період часу.

Шельф - мілководна частина підводної окраїни материків від берегової лінії до материкового схилу.

Якість життя - рівень забезпеченості потреб людини у суспільстві.

Навчальне видання

**Т.З. МАЛАНЮК
О.В. КАЧМАР
О.І. ДУТЧАК
В.В. ШИКЕРИНЕЦЬ
В.В. ФЕДОРАК**

КРАЇНОЗНАВСТВО

Навчально–методичний посібник

В авторській редакції
Гарнітура Times New Roman
Наклад 300 прим.